

Yksityistietiedon käyttötapaukset ja tietomallikuvaukset

Pirjo Venäläinen

15.4.2026

Tietietofoorumi

Sisältö

1. YTPA-työryhmä
2. Käyttötapausraportti
3. Tietomalliraportti

1. YTPA-työryhmä

- Alun perin vuonna 2020 perustettu julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välinen YTPA-verkosto (Yksityistietiedon palvelualustat)
 - Verkoston toiminta siirtyi helmikuussa 2022 osaksi Fintraffacin vetämää [Liikenteen dataekosysteemiä](#) (Tieliikenteen data -työryhmän alatyöryhmä).
 - Kaikille avoimet kokoukset noin 4 krt/vuodessa ([kokoukset](#), [LinkedIn-ryhmä](#))
 - Vuosittaiset Tietietofoorumit, teemakohtaisia työpajoja
 - Osallistuminen maksutonta, vapaaehtoisuuteen perustuva toiminta
- Verkosto edistää alun perin maa- ja metsätalousministeriön Biotalousalan tietietojärjestelmä -hankkeessa laadittua **visiota** eri tietolähteistä tiestötietoa kokoavista ja eri toimijoille tietoa jakavista yksityistietiedon palvelualustoista.
 - Vision päivitys vuoden 2026 aikana.
- Verkosto on myös jatkanut **tietietolajien kuvausten** kehittämistä ja kehittämistarpeiden tunnistamista.
- Verkoston aineisto www.ytpa.fi.

2. Käyttötapausraportti

- [Julkaisu](#) 2/2026
- Yksityistietietojen käyttötapauskäytöllä tarkoitetaan tässä erilaisia tiedon käyttötilanteiden kuvauksia käyttäjäryhmittäin.
- Käyttötapauskuvauksia voidaan hyödyntää esim.
 - uusien tietopalveluiden suunnittelussa
 - palveluiden tarvitsemien tietojen yhteisessä kehittämisessä.
- Käyttötapauskuvausten avulla voidaan
 - koota eri toimijaryhmien ja järjestelmien yksityistietietojen **nykytilaa ja kehittämistarpeita laajemmiksi kokonaisuuksiksi**
 - tunnistaa, **perustella ja priorisoida** yksityistietietojen ja niihin liittyvien järjestelmien ja prosessien kehittämistarpeita sekä yksityisellä että julkisella sektorilla
 - **aktivoida** nykyisten ja uusien yksityistietietojen tietolähteiden kehittämistä ja tietojen jakamista
 - **tuottaa ideoita** yhteisiin pilotteihin ja muuhun kehittämiseen
 - edistää tietietoihin perustuvien **uusien palveluiden ja liiketoiminnan syntymistä.**

Kuvatut käyttötapaukset

Tietietojen ylläpito

- MML (KMTK)
- Fintraffic (Digitraffic road network)
- Metsäkeskus (Yksityistiet-karttapalvelu)
- IL (säätiedot)
- *Case: Hätäkeskuslaitos*

Yksityistieavustukset

- Suomen metsäkeskus (Metka)
- Elinvoimakeskukset (Traficomin hyväksyntä)
- Kaupungit ja kunnat

Tienpito

- Tiekunnat, osakkaat, tieisännöitsijät, kunnat
- Tienpidon suunnittelun ja toteutuksen palveluntarjoajat
- Tienpidon tilaajat kuljetusten yhteydessä

Kuljetusten suunnittelu

- Kuljetustenantajat eri sektoreilla
- Kuljetusyrittäjät ja muut raskaan kaluston käyttäjät
- Raskaan ajokaluston kuljettajat
- *Case: Metsäteiden kuljetuskelpoisuusluokitus*

TARVE UUSILLE KÄYTTÖTAPAUKSILLE

Digitaalinen kaksonen, päästölaskenta, huoltovarmuus, automatisoituvat ajoneuvot, tekoälyä hyödyntävä kuljetussuunnittelu

Kuvausten rakenne

Yleistä (käyttäjät, käyttöfrekvenssi), **Hyödyt** käyttäjille ja muille toimijoille; yhteiskunnalliset hyödyt, **Toimijat**
Sovellusten yleiskuvaus, Yhteisten **kehittämistoimenpiteiden** tarpeet, **Tietolähteet**

Käyttötapausten hyödyt

Hyödyt käyttäjille

- Tietojen ylläpito
- Eri järjestelmien tietojen yhdistäminen
- Toimintojen suunnittelu ja seuranta
- Toiminnan priorisointi
- Tieomaisuuden hallinta
- Kaupallisten palveluiden tarjonta
- Avustusten valvonta

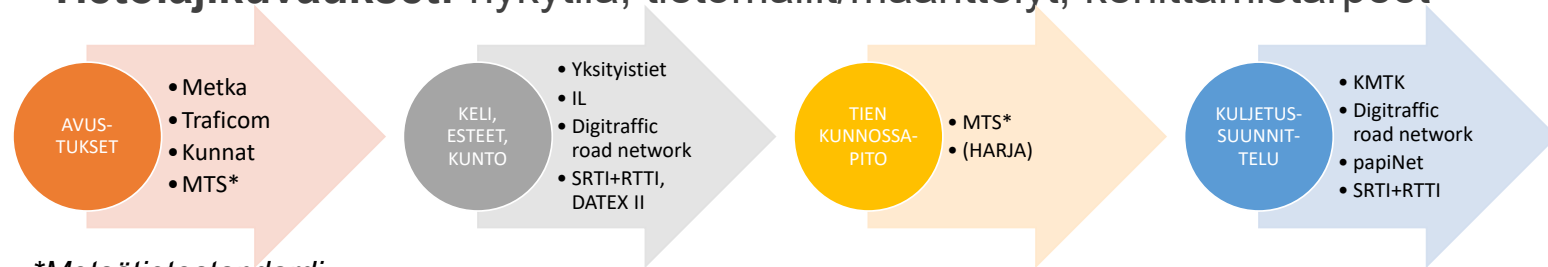
Yhteiskunnalliset hyödyt

- Alueellinen saavutettavuus
- Elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- Liikenne- ja työturvallisuus
- Liikenneinfran suunnittelu
- Tieinfran liikennöitävyyden ylläpito
- Kuljetusten energiatehokkuus ja ympäristöhaittojen vähentyminen (esim. huonokuntoisten teiden välttäminen)

3. Tietomalliraportti

- Uusin [päivitys](#) 4/2026, päivitys vuosittain
- Yksityisteiden ja muun tieliikenneinfrastruktuurin tietojen tuottamiseen, ylläpitoon ja jakamiseen liittyviin velvoitteiden keskeinen **sääntely**
- Tietomallien/tietolajikuvausten keskeiset **lähteet**
 - EU-sääntely, kansalliset määräykset, standardit, tiedontuottajat, YTPAn omat ehdotukset
- Tyypillisimmät **rajapintatyypit ja tietoformaatit**
- **Tietolajikuvaukset:** nykytila, tietomallit/määrittelyt, kehittämistarpeet

*Metsätietostandardi

Pysyvät yksityistiedot

Hallinnolliset tiedot

- Hallinnollinen luokka
- ID
- Käyttöoikeusyksikötunnus
- Osoitetiedot / Tiennimitiedot
- Tiekunnalliset yksityistiet
- Tiekunnan nimi
- Toiminnallinen luokka

Tekniset ominaisuudet (viiva)

- Jäätie
- Kaartevuus
- Leveys, kapea kohta
- Ojat
- Piennartiet
- Pituuskaltevuus
- Päällysrakenneluokka
- Sivukaltevuus
- Talvitie (metsätalouden)
- Tielinkki
- Verkot

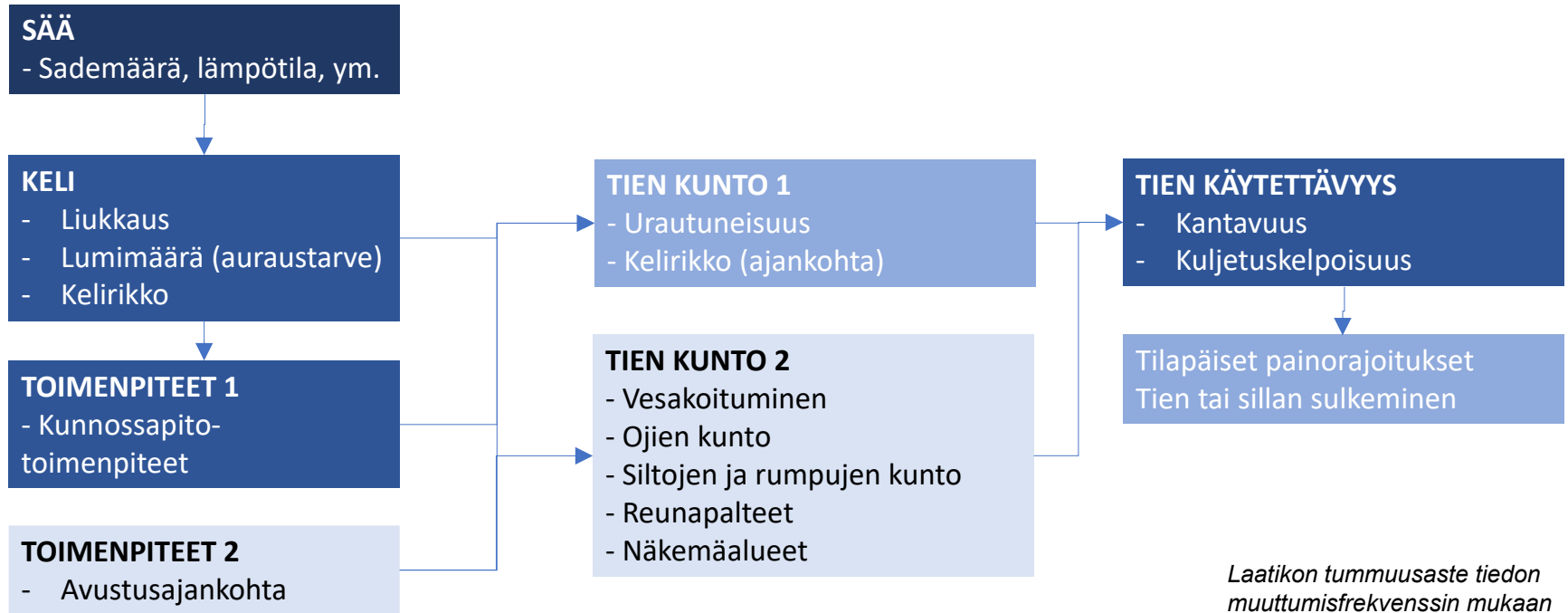
Tekniset ominaisuudet (piste)

- Esterakennelma
- Kohtaamispaikka
- Kääntöpaikka
- Liittymä
- Rautatien tasoristeys
- Sillat ja rummut

Käyttörajoitukset

- Kelirikko (alttius)
- Käyttöoikeus
- Liikennemerkki
- Nopeusrajoitus
- Raskaan liikenteen ajorajoite
- Suurin sallittu -rajoitukset

Muuttuvat yksityistiedot

KIITOS